

Meer economisch nieuws op www.standaard.biz

ECONOMIE & FINANCIËN

REPORTAGE Beleggers in begrafenisstemming rond Fortis > Blz. E8

JEAN-LUC DEHAENE

‘Misschien komt er ook vooruitgang door crisis’

VAN ONZE REDACTEUR

GUY TEGENBOS

BRUSSEL |

Eén verklaring van Wouter Bos en de Fortis-brand laait weer op.

Jean-Luc Dehaene: ‘De financiële crisis heeft een klimaat gecreëerd waarin ook lichtvaardige verklaringen disproportionele gevolgen kunnen hebben. En dat kost dan soms miljarden. De regering-Leterme reageerde goed op de recente verklaringen over Fortis.’

Ging Wouter Bos over de schreef?

‘De RTBF liet me zondag een distel en een pluim toekennen. Ik gaf Yves Leterme de pluim voor zijn snelle reactie en Wouter Bos de distel. Die was overigens niet aan zijn proefstuk toe. Zijn eerdere verklaringen in het Nederlandse parlement moest hij ook al intrekken.’

En het Dexia-dossier?

‘We wisten niet maar konden vermoeden dat dit eraan zat te komen. Dexia is een fundamenteel gezonde bank maar ze heeft twee zwakke flanken: de Amerikaanse

maar dat wisten we al, en nu blijkt ook een Duitse. Dat tweede aspect weegt zwaar. Maar men moet ook weten dat de nieuwe problemen bij Dexia deels een gevolg zijn van de nieuwe boekhoudregels van de IFRS. Elk potentieel risico moet nu als een reëel risico in de boeken opgenomen worden. Men moet daar toch eens goed over nadenken, hoor.’

Wat vindt u van een parlementaire onderzoekscommissie over de Fortis-zaak?

‘Crazy! Wij hebben geen traditie van goede parlementaire onderzoekscommissies. Mijn ervaring is dat die meestal snel rechttertje beginnen te spelen en, zeker als er verkiezingen naderen, vooral spektakel en politieke spelletjes baren. Men moet onderzoeken wat is misgelopen bij Fortis, maar op serene wijze. Met experts of met het Rekenhof bijvoorbeeld. Dat zijn goede voorstellen.’

Bracht de beperkte Europese top van Sarkozy iets bij?

‘Bwah! Deze crisis bewijst dat we bij het opzetten van de eurozone wel A gezegd heb-

ben maar niet B. We wisten dat het grensoverschrijdend interbankenverkeer ontzettend zou toenemen. Een puur nationale controle heeft daarop geen greep. Maar B zegden we niet. Eindelijk zijn de ministers van Financiën nu toch, op basis van voorstellen van Alexandre Lamfalussy een Europese controle aan het uitwerken, maar dat gaat zijn Europese gang: traag, temeer daar voor sommige aspecten ook nog unanimiteit vereist is. Ik hoop dat deze crisis voor een versnelling zorgt. Zoals de betreurd aanslagen in Madrid de Europese samenwerking voor politie en justitie versnelden.’

‘Maar de top van dit weekend bij Sarkozy bewijst nog niet dat de geesten al ver genoeg gerijpt zijn. Positief vind ik wel dat deze bijeenkomst toch het signaal heeft gegeven dat er ook mondiaal nood is aan meer en betere ordening in het financiële systeem. Ik hoop dat men dat niet enkel met de G8 uitwerkt, maar ook andere belangrijke landen — ik noem India en China als voorbeeld — betreft daarbij.’

Hoe die Europese controle vorm geven?

Jean-Luc Dehaene. © pn

‘Er zijn twee modellen. Ofwel werken we zoals bij de controle op de concurrentie: met Europese regels en controle naast de nationale regels en controle. Ofwel volgen we het model van de Europese Centrale Bank: een Europees instituut met de nationale instanties als leden.’

Jean-Luc Dehaene is oud-premier en Europarlementslid.

JEF VUCHELEN

‘Beter meteen verkocht’

‘Achteraf gezien had de overheid er volgens mij beter voor kunnen kiezen om Fortis vorige week al voor 1,60 euro per aandeel aan BNP Paribas te verkopen. Die prijs was erg laag, inderdaad, maar ik vraag me af of het de taak van de overheid is om er met belastinggeld voor te zorgen dat de

aandeelhouders een goede prijs krijgen. Op het eerste gezicht lijkt het dat de overheid de redding goed heeft aangepakt. Maar men heeft een groot bedrag op het spel gezet, terwijl er wel degelijk een alternatief was. Desnoods had men het aandeel één of twee dagen kunnen schorsen. Nu wordt er met geld van de belastingbetaler een enorm risico genomen. Eerlijk gezegd verbaast het me dat de SPA daar nog niet op heeft gereageerd.’

‘Nu we zien dat de Nederlanders tegen een zeer lage prijs grote delen van het bedrijf overnemen, is er een reden te meer om te

© mhh

zegen: de prijs van BNP Paribas was zo slecht nog niet. Uiteindelijk zouden de Fransen ook een behoorlijk risico genomen hebben, want er was geen tijd voor een grondige *due diligence*. Dat risico wordt natuurlijk in de prijs weerspiegeld. Dus ik vraag me af: waarom verkoopt men wel goedkoop aan de Hollanders, en niet aan de Fransen?’

‘Als men vorige week had verkocht, dan was men ervan af geweest, de spaarders en het personeel waren gerustgesteld, en dan had dit allemaal niet hoeven te gebeuren.’

‘Waar ik het erg moeilijk mee heb, is dat de

Fortis-top aan de spaarders vroeg kalm te blijven en het vertrouwen in de bank te behouden, terwijl de toplui heel goed wisten dat zelfs hun eigen collega's hen niet meer vertrouwden, want ze hadden geen toegang meer tot de geldmarkt. Dat noem ik hypocriet. En een ander punt is dat instellingen als de Nationale Bank en de Bankcommissie, die de problemen zelf niet hebben gezien, nu wel gaan helpen bij het opstellen van een reddingsplan. Dat is als een glazenmaker die eerst een ruit ingooit, en dan aanbiedt om hem te herstellen.’ (rmg)

Jef Vuchelen is hoogleraar economie aan de Vrije Universiteit Brussel

TONY VANDEPUTTE

‘Banken hebben onverstandig gereageerd’

‘Erg opvallend is de onachtzaamheid waarmee de financiële instellingen met de kredietcrisis zijn omgesprongen. Alsof ze de intensiteit ervan niet hebben zien aankomen. Erger nog, de banken hebben erg on-

verstandig gereageerd toen de omvang voor iedereen duidelijk werd. Ondanks alle inspanningen van de centrale banken om geld in het systeem te pompen, zijn ze blijven weigeren om nog kredieten aan elkaar toe te staan. Die korte-termijnpolitiek maakt van de bankiers de hoofdverantwoordelijken voor deze crisis. Hun houding was gewoon laf.’

‘De oplossing is van de overheid moeten komen omdat de financiële sector er zelf in anderhalf jaar tijd niet in is geslaagd. Ik ben geen ultraliberaal die zo'n overheidsingreep per definitie verkeerd vindt. In het sociaal overleg gebeurt het ook geregeld dat

© pn

werkgevers en vakbonden budgettaire hulp krijgen van de overheid. Het valt trouwens te appreciëren dat de Belgische politici hier geen ideologische spelletjes hebben gespeeld, maar hun verantwoordelijkheid hebben opgenomen.’

‘Het is bijzonder jammer dat er geen Europese aanpak van de kredietcrisis komt. Nog voor de vergadering, zaterdag in Parijs, liet de Engelse premier Brown al verstaan dat hij er niet voor gewonnen was. (zucht) Zo'n grensoverschrijdend optreden zou nochtans logisch en nuttig zijn. De Benelux-regeringen hebben aangetoond dat samenwerking wel mogelijk is. Alleen had minister

Bos achteraf geen negatieve verklaringen over Fortis mogen afleggen.’

‘Het was bijzonder naïef om te denken dat de kredietcrisis zonder impact zou blijven voor de reële economie. Het financiële systeem is de hartslag van elke economie, gebaseerd op vertrouwen. Als dat vertrouwen er niet is, wordt het moeilijk voor ondernemers en burgers om nog investeringsplannen uit te werken. Ik geloof niet in een totale catastrofe, maar deze crisis zal niet binnen enkele maanden voorbij zijn.’ (jir)

Tony Vandeputte is voormalig gedelegeerd bestuurder van het Verbond van Belgische Ondernemingen.